

טבלת סיכום למאמר תורה שבעל פה למהר"ץ חיות

עלי מרצבך, אלכסנדר קליין

הטבלה הבאה מסכמת את "מאמר תורה בשעל פה" ו-"מאמר דברי נביאים דברי קבלה" של הרב צבי הירש חיות (מהר"ץ חיות חלק א' עמודים קיא-קעו). במאמרים אלו, המחבר מבאר בעיקר את מושג הלכה למשה מסיני והאם שייך מחלוקת באותן ההלכות המכונות בש"ס הלכה למשה מסיני. המחבר מבאר במיוחד את הרמב"ם אבל מביא גם שאר הראשונים כשחולקים עליו.

להשלמת הטבלא, יש להעיר את ההערות הבאות:

- א. "תורה שבכתב" כולל את כל הדינים אשר נלמדים דרך הדרשות. ההלכות המקובלות בסיני שיש להן רק רמז בתורה הן תורה שבכתב לפי ר' אליעזר ותורה שבעל פה לפי ר' יוחנן.
- ב. ההלכות הסתומות הנמצאות כמשנה ושאינן עליהן מחלוקת הן כולן "הלכה מסיני".
- ג. "סברא" ו-"קרא" שניהם שקולים וגם "דברים התלויים ונטבעים בשכל אנושי על פי חוקי ההגיון שווין בדרכי למד ומתלמד כאילו מפורש בתורה".
- ד. אמת המסקנות העיקריות של המחבר היא שדרשות חז"ל מהוות מערכת לוגית של חוקים המאשרת למפרע הלכות למשה מסיני.

